

Årsmelding 2009

Norsk entomologisk forening

I perioden har foreningen hatt følgende personer i ombud:

NEFs styre:

Formann	Geir E. Søli, Oslo
Nestformann	Jostein B. Engdal, Sætre
Sekretær	Jan Arne Stenløkk, Randaberg
Kasserer	Hallvard Elven, Oslo
Styremedlemmer	Morten Falck, Oslo Leif Aarvik, Ås Øivind Gammelmo, Grua

Styret for NEFs fond

Trond Hofsvang, Ås
Lita Greve Jensen, Bergen
Arne C. Nilssen, Tromsø

Distributør

Leif Aarvik, Ås

Revisor

Claus Christiansen, Ås

Valgkomité

Sigmund Hågvar, Ås
Lars Ove Hansen, Drammen

Tidsskrifter

Norwegian Journal of Entomology

Redaktør	Øivind Gammelmo, Grua
Redaksjonskomiteen	Arne C. Nilssen, Tromsø Lita Greve Jensen, Bergen Arild Andersen, Ås Knut Rognes, Stavanger John O. Solem, Trondheim

Insekt-Nytt

Redaktør	Anders Endrestøl, Oslo
Redaksjon	Jan Arne Stenløkk, Randaberg Leif Aarvik, Ås Lars Ove Hansen, Drammen Halvard Hatlen, Gjemnes Hallvard Elven, Oslo Eirik Rindal, Oslo

Insecta Norvegiae

Redaktør	Lars Ove Hansen, Drammen
Redaksjon	Øivind Gammelmo, Grua Eirik Rindal, Oslo Frode Ødegaard, Trondheim

Norske Insekttabeller

Redaktør	Sigmund Hågvar, Ås

NEFs Internettsider

Redaktør	Eirik Rindal, Oslo

Representant i Samarbeidsrådet for bevaring av biologisk mangfold (SABIMA)

Øivind Gammelmo, Grua

Kartleggingskoordinator for Artsdatabanken (50% stilling) via SABIMA

Hallvard Holtung, Ås

Medlemstall

Ved utgangen av 2009 hadde foreningen 616 medlemmer. De fordeler seg på 491 norske, 40 nordiske og 85 fra utlandet utenfor Norden. Til sammen 77 av 'medlemmene' er bytteforbindelser som vi utveksler tidsskrifter med.

I løpet av året har foreningens medlemstall øket fra 590 til 616. Vi ser en økning i både norske (+17) og nordiske (+13) medlemmer, mens antall medlemmer fra øvrige verden viser en svak nedgang (-4 medlemmer).

Alle nyinnmeldinger skjer nå via innmeldingsskjemaet på foreningens nettsider.

Medlemsmøter

- 20. jan. *Årets fangst*. - Diskusjon og fremvisning av fjorårets fangst.
- 17. feb. Årsmøte. – Foredrag ved Anders Aak, Folkehelseinstituttet: *Spyfluer og tørrfisk - Felleutvikling og massefangst*.
- 17. mar. Sigmund Hågvar, Universitetet for miljø og biovitenskap: *Norsk natur - farvel. Tapet av vår naturarv sett med entomologisk blick*.
- 21. apr. På reise med håv og fangstglass. Våre medlemmer var invitert til å fortelle om sine reiser på jakt etter seksfotinger.
- 13. okt Jan Arne Stenløkk, Planteforsk: *Insektfossiler og fossile insekter*
- 3. nov. Spesialpreparering for artsbestemmelser. Ved Leif Aarvik & Geir Søli, Naturhistorisk museum.
- 1. des. Morten Falck, Oslo & Øivind Gammelmo, BioFokus: *Norske klegg*

Styremøter

Det har vært avholdt 3 styremøter: 3. februar, 15. april og 23. september 2009.

Kurs

Jomfruland, 14-16. aug. For femte året på rad ble det arrangert entomologisk samling i regi av SABIMA og NEF. I år var vi samlet på Øitangen gård på Jomfruland, Kragerø. Helgen var dessverre preget av regn, vind, og generelt dårlig insektsvær. Allikevel ble det en hyggelig helg for de 17 entomologene som deltok, med god mat, faglig utveksling, og foredragsholdere fra foreningen, SABIMA og den svenske ArtDatabanken. Noen gode funn ble det tross alt også. Med oss på seminaret var fire medlemmer fra sopp og nyttevekstforbundet som kartla soppfloraen på øya. Vi hadde gode erfaringer med dette samarbeidet på tvers av artsgruppene.

Ekskursjoner

Nabbetorpdammen, Fredrikstad. 15. juni. Kartlegging av limnofaunaen i en utbyggings-truet dam. 4 medlemmer frå NEF deltok, og registrerte flere rødlistearter i dammen. Artsliste frå turen ble sendt til Fylkesmannen i Østfold, og inngår i behandlinga av reguleringsplanen for området.

Andre medlems- og publikumsaktiviteter

Stand på Hage09. På årets hagemesse på Lillestrøm, 17.-19. april, hadde Naturhistorisk museum en stor stand hvor publikum kunne få snakke med naturvitere. Her stilte også

foreningen opp og under eget banner ble det vist frem insekter for publikum, og reklamert for foreningens tidsskrifter og medlemstilbud.

Insektsøndag 11. oktober. Sammen med entomologer fra Naturhistorisk søndag var foreningens medlemmer med på å arrangere en åpen insektsøndag for museets publikum. Her kunne publikum, både store og små, få se på insekter (i kasser, under lupe og på flatskjerm) og få snakke med insektkjennere.

Kartleggingskoordinator (tidl. Røddlistekoordinator)

Siden 2004 har NEF og SABIMA hatt et godt samarbeid om en "røddlistekoordinator" med ansvar for bl.a. å engasjere våre medlemmer i datainnsamlingen om røddlistede arter. Det har vært en 50 % stilling, og Øivind Gammelmo satt i stillingen det første året, og deretter overtok Anders Endrestøl som gjorde en stor innsats i stillingen inntil han i 2009 gikk over i annet arbeid da finansieringen av Røddlisteprojektet ble trappet ned. I samarbeid med NEF, har imidlertid SABIMA sørget for en tilsvarende stilling likevel kan opprettholdes gjennom en årlig bevilgning fra Artsdatabanken (kanalisert gjennom Direktoratet for naturforvaltning). Stillingen vil bli kalt kartleggingskoordinator, og skal bidra til å koordinere kartleggingsinnsatsen blant frivillige foreningsmedlemmer.

To halve stillinger som kartleggingskoordinator i henholdsvis entomologi og zoologi ble lyst ut med søknadsfrist 23. februar 2009. Det kom inn 39 søknader, og Hallvard Holtung ble tilsatt i begge stillinger. Hallvard er 26 år gammel biolog med mastergrad fra NTNU i Trondheim.

I tillegg til å koordinere kartleggingsinnsatsen blant våre medlemmer, skal kartleggingskoordinatoren også legge til rette for seminarer og turer, gi støtte til medlemmenes egne kartleggingsprosjekt, samt å bidra til å styrke foreningen generelt. En vesentlig del av stillingen består av arbeid med Artsobservasjoner, særlig med å få på plass kvalitetssikring av data.

Tidsskrifter

Norwegian Journal of Entomology. Volume 56 (1) ble trykket 5. juni, og sendt ut før sommeren. Volume 56 (2) ble trykker 15. desember, og sendt ut i januar 2010 (sammen med Insekt-Nytt). Det har vært god stofftilgang for NJE i 2009, og flere artikler ligger på vent til Volume 57 (1). Det ble publisert 5 nye arter for vitenskapen i NJE i 2009; 3 arter Syrphidae og 2 arter Collembola. 50 nye arter for Norge ble publisert og 2 nye arter for Svalbard. I tillegg ble flere større grupper presentert med detaljert kunnskap om utbredelsen i Norge (Lauxaniidae (Diptera), *Villa* (Bombyliidae, Diptera). Tidsskriftet har publisert artikler innen en rekke organismegrupper; Diptera (8 artikler), Hymenoptera (3), Coleoptera (2), Hemiptera (1), Neuroptera (1), Araneae (1), Acari (1) og Collembola (1).

Insekt-Nytt har i 2009 kommet ut med fire hefter (Volum 34): Nr. 1 i februar, Nr. 2 i mai, Nr. 3 i september, og Nr. 4 i desember. Hefte 1 og 2 hadde hver et opplag på 800, mens Hefte 3 og 4 hadde et opplag på 700. Opplaget har dermed blitt betydelig redusert i løpet av de siste årene fra omkring 1200 til 700 i dag. Dette er for å redusere mengden av hefter på lager som vi i realiteten ikke har behov for. Opplaget vil sannsynligvis for fremtiden forbli på 700 inntil et eventuelt økt medlemstall gir behov for et økt opplag.

Insekt-Nytt blir distribuert til alle NEFs medlemmer, samt til flere biblioteker og offentlige kontorer, journalister o.a. Totalt sendes det derfor ut over 500 eksemplarer.

For første gang ble det også forsøkt å trykke adresser rett på heftet og sende heftene uten konvolutt. Dette ser ut til å fungere bra og sparer både miljø og frivillig pakkemannskap.

NEFs nettsider

Foreningen har sine nettsider fysisk plassert på serveren til Naturhistorisk museum, Universitetet i Oslo. Adressen er: www.entomologi.no. Eirik Rindal var hovedansvarlig for drift av sidene frem til utgangen av oktober. Noen tekniske problemer i forbindelse med en total omlegging av nettsidene ved Naturhistorisk museum, medførte at enkelte tjenester som for eksempel *Norges insekter* var ute av drift i perioder.

Av nyinnskanninger har nyere volum av *Insekt-Nytt* og *Norsk entomologisk tidsskrift* blitt prioritert sammen med innskanninger av eldre norsk entomologisk litteratur som for eksempel Siebkes *Enumeratio*.

Bokutgivelse: *Norges sommerfugler*

Norges sommerfugler er en håndbok over Norges dagsommerfugler og nattsvermere skrevet av våre to mangeårige medlemmer Leif Aarvik og Lars Ove Hansen, og med fargeplansjer av russeren Vladimir Kononenko. Boka behandler 958 arter som avbildes på 163 fargeplansjer. I tillegg er det fotografier i farger av biotoper og sommerfugler i naturen, og der det er nødvendig for artsbestemmelse, er genitalier eller andre detaljer illustrert.

Dette er en bok som vil være svært kjærkommen for mange av foreningens medlemmer, og samtidig styrke interessen for entomologi generelt. Da foreningen styre fikk forelagt manus fra forfatterne, ble styret i NEFs Fond henstilt til å være med på et spleiselag for å få trykket boken. Styret ga sin tilslutning til dette, og til sammen ble det bevilget kr. 100 000 fra NEF og kr. 50 000 fra Artsdatabanken. Det resterende beløpet ble dekket av Natur og Fritid AS som dessuten er ansvarlig for markedsføring og distribusjon.

Boken var i salg fra oktober 2009. I tillegg til i nettbokhandelen *Natur og Fritid*, selges boken også i butikken til naturhistorisk museum i Oslo. NEF mottar 20 % av overskuddet ved ordinært salg av boken.

Artsobservasjoner og innsamlingstillatelse for fredede insekter

Artsobservasjoner er en nettbasert løsning for registrering av artsfunn basert på den svenske Artsportalen. Artsobservasjoner ble lansert 5. mai 2008, og i løpet av 2009 rundet basen 70 000 innrapporteringer. Det meste av disse innrapporteringene stammer rimeligvis fra NEF-medlemmer. For NEF er det vår kartleggingskoordinator Hallvard Holtung som er involvert i arbeidet med artsobservasjoner. Funksjoner for validering (kvalitetssikring) av data i artsobservasjoner skulle lanseres i 2009, men har blitt utsatt av Artsdatabanken, og vil være på plass 2010.

Innsamlingstillatelse for fredede insekter. Nytt av året er at NEF har blitt gitt tillatelse til innsamling av beleggseksemplarer av fredede insekter i Norge (se *Insekt-Nytt* nr 2, 2009). Tillatelsen er gitt med en rekke betingelser, blant annet at det bare skal samles

fra lokaliteter der arten ikke er samlet på minst ti år. Tillatelsen forvaltes av NEF ved kartleggingskoordinator Hallvard Holtung, som kan gi fullmakt til andre.

I 2009 ble det gitt 7 slike fullmakter. Dette har resultert i innsamling av i alt 28 belegg, hvorav 22 av beleggene er levert til en vitenskapelig samling. Beleggene er samlet inn fra i alt 19 lokaliteter, hvorav 17 er tidligere ukjente for den innsamlede arten. Følgende arter er innsamlet i 2010, antall beleggseksemplar i parentes: heroringvinge (9), apollosommerfugl (2), mnemosynesommerfugl (13), sinoberbille (4). Innsamlings-tillatelsen har med andre ord ført til mye ny kunnskap om de fredede insektartene. Ordningen fortsetter i 2010.

Økonomi

Ved utgangen av 2009 har foreningen 286 172,91 kroner på brukskonto i DnB og 136 167,44 kroner på Sparekonto i samme bank. Av dette utgjør kr. 193 342,44 foreningens fond. For 2009 ble det gitt driftsstøtte fra Miljøverndepartementet på kr. 209 000.

Foreningens viktigste inntektskilder i 2009 var medlemskontingenter (kr. 125 283,58) samt driftsstøtten fra Miljøverndepartementet. Foreningens største utgiftspost var produksjon av foreningens tidsskrifter (kr. 232 698,72), og utgiftene til trykking av boken "Norges sommerfugler" (kr. 100.000 fra foreningens fond).

Oslo, 4. februar 2010

Geir Søli
Formann